తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి B. విజయ్ సేన్ రెడ్డి గారు

రిట్ పిటిషను నెం.6053/2024

తీర్పు తేదీ: 19.08.2024

M/s. సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,
(M/s. మెటాఫోర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్) మరియు మరొకరు
వర్సెస్
తెలంగాణ రాష్ట్రం, దాని ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ, హెల్త్,
మెడికల్ అండ్ ఫ్యామిలీ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్, సెక్రటేరియట్ భవనాలు,
హైదరాబాద్ మరియు ఇతరులు

ఉత్తర్వు:

తేదీ 04.03.2024నాటి Rc.నెం.713/GGH, Nlg.2023 ద్వారా ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయడంలో ప్రతివాది నెం.3 యొక్క చర్యను, తద్వారా ఎలాంటి షోకాజ్ నోటీసు ఇవ్వకుండా పిటిషనర్ల సేవలను రద్దు చేయడం చట్టవిరుద్ధమని, ఏకపమని, సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాలను ఉల్లంఘించినట్లు ప్రకటించాలని కోరుతూ రిట్ పిటీషను దాఖలైంది.

2. రిట్ పిటిషను దాఖలు చేయడానికి దారితీసిన వాస్తవాలు ఈ క్రింది విధంగా క్లుప్తంగా పేర్కొనబడ్డాయి:

(a) తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని నల్గొండ జిల్లాలోని ప్రభుత్వ సాధారణ ఆసుపత్రిలో ఇంటిగ్రేటెడ్ హాస్పిటల్ ఫెసిలిటీ మేనేజ్ మెంట్ సేవలను అందించడానికి టెండర్లను ఆహ్వానిస్తూ టెండర్ నెం.713/A3/GGH/NlG/2022/---/జిల్లా/IHFMS/2022-23 తో 28.07.2022 తేదీన టెండర్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. దీనికి అనుగుణంగా పిటిషనరు నంబర్ 1, ప్రతివాది నంబర్ 4 మరియు ఇతరులు తమ వేలాలను ఇ-ప్రొక్యూర్మెంట్ వెబ్సైట్ ద్వారా సమర్పించారు. వేలముల మూల్యాంకనం సమయంలో ప్రతివాది నెం. 4 ను L1 గా, పిటిషనరు నెం.1 ను L3 గా ప్రకటించారు. అయితే, టెండర్ షరతులను నెరవేర్చనందుకు ప్రతివాది నెం.4-L1 మరియు సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసులు-L2 వేలంపాటను తిరస్కరించడం ద్వారా పిటిషనరు నెం.1-L3 ను విజయవంతమైన వేలంపాటదారుడుగా ప్రకటించారు. ఆ తరువాత, ప్రతివాది నెం.3 మరియు పిటిషనరు నెం.1 మధ్య

24.12.2022 తేదీన ఒప్పందం కుదిరింది మరియు పిటిషనరు నెం.1 నల్గొండలోని ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రిలో సేవలను అందిస్తున్నారు.

(b) అయితే, ప్రతివాది నెం.3 పిటిషనరు నెం.1 యొక్క ఒప్పందాన్ని రద్దు చేస్తూ మరియు ప్రతివాది నెం.4-L1 పేరిట ఒప్పందాన్ని పునరుద్ధరిస్తూ 04.03.2024 తేదీగల Rc.No.713/GGH, Nlg.2023 తో కూడిన ప్రొసీడింగ్సును జారీ చేసారు. వివాదాస్పద ఉత్తర్వులో ఈ క్రింది కారణాలను ఉదహరించారు:

1. టెండర్ ఇవ్వడంలో తప్పుడు విధానం, సాంకేతిక లోపాలు కనిపించాయని, తొలుత L1 ఏజెన్సీకి బదులుగా L3 ఏజెన్సీకి టెండర్ ను ఆమోదించారని తెలిపారు.

2. L3 మరియు L2 ఒకే ఆస్తి యాజమాన్య ఏజెన్సీలు మరియు సర్ రోనాల్డ్ రాస్, ట్రాపికల్ అండ్ కమ్యూనికబుల్ డిసీజెస్ ఇన్స్టిట్యూట్, నల్లకుంట, హైదరాబాద్, 13/09/2022 తేదీగల, Rc.నెం.525/G1/SRRIT&CD/2022/375, మరియు మహబూబాబాదు లో నిర్వహించడానికి టెండర్ షరతులను ఉల్లంఘించినందుకు ప్రభుత్వం వాటిని నిషేధిత జాబితాలో చేర్చింది. నల్లగొండ ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ నేతృత్వంలోని టెండర్ ఎవాల్యుయేషన్ కమిటీ దురుద్దేశంతో ఏజెన్సీ నిషేధిత జాబితాను దాచిపెట్టింది.

3. ఇంకా 01.03.2024 తేదీన, ప్రస్తుతం ఉన్న ఏజెన్సీ అయిన సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ తమ జీతాలను క్రమం తప్పకుండా చెల్లించకపోవడం మరియు ఆసుపత్రి ఉద్యోగులను వేధించడం వల్ల (03) శానిటరీ ఉద్యోగులు ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించినట్లు గమనించబడింది.

3. ఆక్షేపిత చర్యలు ఏకపక్షంగా ఉన్నాయని, సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాలను ఉల్లంఘిస్తున్నాయని పిటీషనుదారు వాదించారు. ప్రతివాది నెం.4, టెండర్లను ఖరారు చేసి, పిటీషనరు నెం.1 కి కాంట్రాక్టును ప్రదానం చేసి, తప్పుడు విధానాన్ని అనుసరించారని పేర్కొన్నారు. టెండర్ పత్రంలో సూచించిన షరతులకు అనుగుణంగా టెండర్లను మూల్యాంకనం చేశారు. పిటీషనరు నెం.1 ని తొలగించడానికి పేర్కొన్న కారణాలు అనవసరమైనవి. నిషేధిత జాబితాలో పెట్టబడినది పిటీషనరు నెం.1 M/s. సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ అని, నిషేధిత జాబితాలో ఉన్న M/s. సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ కాదని పేర్కొంది. ఏదేమైనా, సదరు ఏజెన్సీ WP. నెం. 36339 లో ఈ కోర్టును ఆశ్రయించింది, దీనిలో నిషేధిత జాబితా ఉత్తర్వులను కొంతకాలం నిలిపివేయడమైనది.

క్రమం తప్పకుండా జీతాలు ఇవ్వలేదని ముగ్గురు ఉద్యోగులు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డారన్న ఆరోపణకు ఎలాంటి ఆధారం లేదు. పిటీషనరు నెం.1 వద్ద 184 మంది ఉద్యోగులు ఉండగా కేవలం ముగ్గురు ఉద్యోగులు మాత్రమే, అసాధారణ ప్రతిఫలం కొరకు యాజమాన్యంపై ఆరోపణలు చేశారు. ఈ ముగ్గురు ఉద్యోగులు చేసిన ఆరోపణను రిట్ పిటిషనుకు జత చేసిన జీతభత్యాల ప్రకటన, ఉద్యోగ భవిష్యనిధి సహాయము మొదలైన వాటి ద్వారా తప్పు అని రుజువు చేయబడింది మరియు టెండర్ షరతులు మరియు ఒప్పంద నిబంధనలకు అనుగుణంగా వాటిని క్రమం తప్పకుండా సంబంధిత అధికారుల ముందు దాఖలు చేయడమైనది.

4. ప్రతివాది నెం.3 యొక్క కేసు ఏమిటంటే, విధుల నుంచి తొలగించబడిన ముగ్గురు ఉద్యోగులు ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించారు. దీంతో నల్గొండ ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రిలో సేవలకు అంతరాయం ఏర్పడింది. పిటీషనరు నెం.1 రోగులకు మెరుగైన వైద్యసేవలు అందించలేనందున సేవలు పూర్తిగా స్తంభించిపోయాయి. L3 గా ప్రకటించిన పిటీషనరు నెం.1 ఏజెన్సీకి కాంట్రాక్టు ఇవ్వడంలో తీవ్రమైన లోపాలు గుర్తించబడ్డాయని వాదించారు. పిటిషనరు కాంట్రాక్టు పొందేందుకు సూపరింటెండెంట్ సహకరించారని విచారణలో తేలింది. ఇలాంటి లోపాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ప్రభుత్వ విధానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని పిటీషనరు–L3 ఒప్పందాన్ని రద్దుచేయడమైనది. కాంట్రాక్టును ప్రదానం చేయడానికి సరైన పాటదారు అయిన ప్రతివాది No.4–L1 తో కొత్త ఒప్పందం కుదిరింది. ప్రజా ప్రయోజనాల దృష్ట్యా, రాష్ట్ర ప్రజా విధానానికి అనుగుణంగా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు నివేదించబడింది. దీని ప్రకారం రిట్ పిటిషను దాఖలు చేయడానికి ముందే 04.03.2024 తేదీన నల్గొండ ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రిలో పారిశుధ్యం, భద్రతా సేవల బాధ్యతలు చేపట్టిన L1–ఏజెన్సీ–ప్రతివాది నెం.4 కు టెండర్ దస్తావేజు నిబంధనల ప్రకారం పనితీరు గ్యారంటీ సమర్పించి ఒప్పందమును పునరుద్ధరించాలని ప్రతివాది నెం.2 ప్రతివాది నెం.3 ను ఆదేశించడమైనది. టెండరు నిబంధనల ప్రకారం ప్రతివాది నెం.4 తేదీ 11.03.2024 న అనుబంధం–6, అనుబంధం–6A లను సమర్పించారు. ప్రతివాది నెం.4, తన కౌంటర్ అఫిడవిట్లో, పిటిషనరు నెం.1 సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ పేరుతో మరొక యాజమాన్య సంస్థను నడుపుతున్నారని, పిటిషనరు నెం. 2, D. స్వామి రెడ్డి, ఆ సంస్థకు యజమాని అని వాదించారు. ఈ సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసులను నల్గొండలోని GGH సూపరింటెండెంట్ అయిన ప్రతివాది నెం.3 చే నిషేధిత జాబితాలో చేర్చబడింది. 22.11.2023 తేదీగల ఆడిట్ రిపోర్టులో నెం. AG (ఆడిట్)/TS/GSS-04/2023-24/A.E.No.25 ద్వారా ప్రతివాది నెం.3 చేసిన తీవ్రమైన అవకతవకల కారణంగా, విచారణ జరిపి, మరియు L3 అయిన పిటిషనరు నెం.1 కు కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడంలో అనుసరించిన విధానం సక్రమంగా లేదని అధికారులు

కనుగొన్నారు, అందువల్ల, 04.03.2024 తేదీగల ఉత్తర్వు ద్వారా, విభాగం పొరపాటును సరిదిద్దుకుంది. కాంట్రాక్ట్ పొందడానికి పిటిషనర్కు సహాయం చేసినందున 01.03.2024 తేదీగల చర్యల నెం.713/A3/GGH/Nlg./2022 ద్వారా అప్పటి ప్రతివాది నెం.3 పై జిల్లా కలెక్టర్ శాఖాపరమైన విచారణకు ఆదేశించారు. అంతేకాకుండా పిటిషనరు నెం.1 యొక్క ఉద్యోగులు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడగా, పిటిషనరు నెం.1 తీవ్ర ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నారు. టెండర్ మూల్యాంకనం సమయంలో ఏజెన్సీ యొక్క నిషేదిత జాబితాను పిటిషనరు నెం.1 కప్పిపుచ్చారు. విధివిధానాలను అనుసరించకుండా పిటిషనరుకు కాంట్రాక్టు ఇవ్వబడినందున, ప్రతివాది నెం.4 ద్వారా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రికి ఒక వినతిపత్రం సమర్పించబడింది, దీనికి అనుగుణంగా విచారణ నిర్వహించబడింది మరియు పిటిషనరుకు చట్టవిరుద్ధంగా ఇచ్చిన కాంట్రాక్టు రద్దు చేయబడింది.

6. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ పాండు రంగారెడ్డి వాదనలను వినిపిస్తూ పిటిషనరు యొక్క కాంట్రాక్టును రద్దు చేయడంలో ప్రతివాదుల చర్య సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాలను ఉల్లంఘించడమేనన్నారు. M/s. సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసులను నిషేదిత జాబితాలో చేరుస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కోర్టు నిలిపివేసింది. ముగ్గురు ఉద్యోగులు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డారనే ఆరోపణలకు సంబంధించిన అంశాన్ని అతిశయోక్తిగా చూపిస్తున్నారు. పిటిషనరు నెం.1 వద్ద వందలాది మంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. ఏదేమైనా, పిటిషనరు నెం.1 కు ఇచ్చిన ఒప్పందాన్ని వెనక్కి తీసుకొనుటకు ఇది కారణం కాదు. లోపాలున్నాయని భావించినా పిటిషనరు నెం.1 కు నోటీసులు జారీ చేసి విచారణకు అవకాశం కల్పించి ఉండాల్సింది. ప్రతివాదుల ఆక్షేపిత చర్య భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ను ఉల్లంఘించడమే.

7. రిట్ పిటిషన్ లో ఎలాంటి యోగ్యతలు లేదని వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ సహాయక గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ తెలిపారు. తీవ్రమైన లోపాలు, అక్రమాల వలన లబ్ధిపొందిన పిటిషనరు నెం.1 సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాల ఉల్లంఘన జరిగిందని చెప్పడం సరికాదన్నారు. దొడ్డి దారి పద్ధతిన కాంట్రాక్టు పొందిన వ్యక్తి, సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘనను వాదించలేడు. పిటిషనరు నెం.1 కి టెండర్ ఇవ్వడంలో తీవ్రమైన లోపాలు జరిగాయని, రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడుతుందని ఆడిట్ విచారణ వెల్లడిస్తుంది.

8. ప్రతివాది నెం.4 తరపున న్యాయవాది అయిన శ్రీ V.T. కళ్యాణ్ వాదనలు వినిపిస్తూ, తెలంగాణలోని హైదరాబాదు అకౌంటెంట్ జనరల్ (ఆడిట్) కార్యాలయపు ఆడిటు అధికారి, ప్రతివాది నెం.3 కి జారీ చేసిన, 22.11.2023 తేదీగల లేఖ నెం.AG (ఆడిట్)/TS/GSS-04/2023-24/A.E.No.25 యందు ఎత్తిచూపిన లోపాలను మరియు 01.03.2024 తేదీగల

ఉత్తర్వు ద్వారా పిటిషనరు యొక్క ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసి, ప్రతివాది నెం.4 కి పునరుద్ధరించబడినదని ప్రస్తావించారు.

9. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది శ్రీ పాండు రంగారెడ్డి, ప్రతివాది నెం.4 తరపు న్యాయవాది శ్రీ V.T. కళ్యాణ్, వైద్య ఆరోగ్య శాఖ తరపున సహాయక గవర్నమెంట్ ప్లీడరు వాదనలు వినడమైనది.

10. టెండర్ యొక్క నిబంధనలు మరియు షరతులను ఉల్లంఘించడం ద్వారా పిటిషనరుకు కాంట్రాక్టు ఇచ్చిన తీరుపై ఆడిట్ అభ్యంతరం తీసుకోబడిందని పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వాదించలేదు. ఆడిట్ విభాగం 22.11.2023 తేదీగల లేఖలో మూడు శీర్షికల కింద లోపాలను ఎత్తిచూపింది, అవి (i) L3 టెండరుదారుకు కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడం, (ii) టెండరు ఖరారులో ప్రతివాది నెం.4 యొక్క అత్యధిక టర్నోవరును పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం మరియు (iii) ఏజెన్సీ పనితీరు అంచనాను నిర్వహించకపోవడం. ఆడిట్ విభాగం మూడు అంశాలపై వివరణాత్మక ఫలితాలను ఇచ్చింది. 2 మరియు 3 పాయింట్లకు సంబంధించినంతవరకు, ఇది పిటిషనర్-L3 మరియు ప్రతివాది నెం.4-L1 సమర్పించిన బిడ్ల మూల్యాంకనంతో వ్యవహరిస్తుంది. 2 మరియు 3 పాయింట్లు కూడా సంబంధితమైనప్పటికీ, ఈ కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం, పాయింట్ నెం.1 పై చేసిన పరిశీలనలు మరింత ముఖ్యమైనవి, అవి ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

> "1. **L3 టెండరుదారుకు కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడం:** టెండర్ షరతు 4.2.3 (i) ప్రకారం, వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడానికి నియంత్రణ అధికారి నుండి వాణిజ్య పురుగుమందుల దరఖాస్తుదారు లైసెన్స్ లేదా అటువంటి లైసెన్స్ ఉన్న ఏజెన్సీతో అవగాహన ఒప్పందం(MOU) పొందిఉండాలి. ఇంకా, టెండర్ షరతు 4.2.3 (j) ప్రకారం ప్రైవేట్ ఏజెన్సీ రెగ్యులేషన్ యాక్ట్ (PSARA) 2005 ప్రకారం ఏదైనా రాష్ట్ర నియంత్రణ అధికారం ద్వారా చెల్లుబాటు అయ్యే లైసెన్స్ పొందాలి. వేలంపాట పాడు వ్యక్తి ఇతర రాష్ట్రానికి చెందినవాడు అయితే, అతని వేలంపాట విజయవంతమైతే, అతను ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న తేదీ నుండి తెలంగాణ రాష్ట్రం నుండి 3 నెలల్లోపు లైసెన్స్ పొందాలి లేదా అటువంటి లైసెన్స్ ఉన్న ఏజెన్సీతో అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలి. L1 ఏజెన్సీ, ముంబైలోని M/s. A1 ఫెసిలిటీ & ప్రాపర్టీ మేనేజర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వ తెగులు నియంత్రణ లైసెన్సును సమర్పించింది. వేలంపాటకు L1 అర్హత ఉన్నప్పటికీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం నుండి తెగులు నియంత్రణ ధృవీకరణ పత్రం పొందలేదని పేర్కొంటూ టెండర్ తిరస్కరించబడింది.

A1 ఫెసిలిటీ మరియు ప్రాపర్టీ మేనేజర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, ముంబై (మార్చి 2023) ఏజన్సీ టెండరు ప్రక్రియపై తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రికి వినతిపత్రం సమర్పించింది. ప్రభుత్వం (ఏప్రిల్ 2023) మెమో జారీ చేసి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని హైదరాబాద్ డీఎంఈని ఆదేశించింది.

పై టెండర్ క్లాజును నల్గొండ అదనపు జాయింట్ కలెక్టర్ (R) కు వివరించినప్పటికీ, M/s. A1 ఫెసిలిటీ మరియు ప్రాపర్టీ మేనేజర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, ముంబై యొక్క L1 టెండర్ ను తిరస్కరించడం ద్వారా సాయి సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కు IHFMS టెండర్ కేటాయించాలని ఆదేశించారని నల్గొండ GGH సూపరింటెండెంట్ (మే 2023) హైదరాబాద్ లోని DME కి తెలియజేశారు. అందువల్ల టెండర్ మూల్యాంకన అధికారి L1 బిడ్డరుకు ఒప్పందం లేదా అవగాహన ఒప్పందం(MOU) తేదీ నుండి 3 నెలల్లోపు తెలంగాణ ప్రభుత్వం యొక్క తెగులు నియంత్రణ ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందటానికి అవకాశం ఇవ్వలేదు, ఇది టెండర్ షరతును ఉల్లంఘిస్తుంది.

11. అందువల్ల, పిటిషనరుకు కాంట్రాక్టును మంజూరు చేయడంలో ప్రతివాది నెం.3 అనుసరించిన టెండరు ప్రక్రియ సరైనది కాదని, టెండరు దస్తావేజు యొక్క షరతు 4.2.3 (j) ప్రకారం MOU తేదీ నుండి మూడు నెలల్లోపు తెగులు నియంత్రణ ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందడానికి ప్రతివాది నెం.4-L1 కు టెండరు మూల్యాంకన కమిటీ అవకాశం ఇవ్వలేదని పైన పేర్కొన్న వాటి నుండి స్పష్టమవుతుంది. ప్రతివాది నెం.3 దాఖలు చేసిన కౌంటర్ లో ప్రతివాది నెం.4 టెండర్ నిబంధనల ప్రకారం 11.03.2024 తేదీన అనుబంధం-6, అనుబంధం-6A లను సమర్పించి నల్గొండ ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రిలో తమ సేవలను కొనసాగిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు.

12. **టాటా మోటార్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ బృహన్ ముంబై ఎలక్ట్రిక్ సప్లై అండ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ అండర్ టేకింగ్ (బెస్ట్)** [19.05.2023 తేదీగల SLP(C) నెం.15708/2022 నుండి ఉత్పన్నమైన సివిల్ అప్పీలు నెం.3897/2023]కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

"52. సాధారణంగా, ఒక రిట్ కోర్టు చాలా స్థూలమైన లేదా స్పష్టమైన విషయాన్ని ఎత్తిచూపితే తప్ప టెండరుదారుని బిడ్ ను అంగీకరించాలా వద్దా అనే దానిపై యజమాని నిర్ణయంపై తన నిర్ణయాన్ని రుద్దకుండా ఉండాలి. సాధారణంగా టెండర్ లేదా ఒప్పందానికి సంబంధించిన విషయాలలో కోర్టు జోక్యం చేసుకోకూడదు. ఒప్పందం బాగా జరుగుతున్న దశలో మొత్తం టెండర్ ప్రక్రియను రద్దు చేయడం ప్రజా ప్రయోజనాలకు మంచిది కాదు. ఈ దశలో కొత్తగా టెండర్ల ప్రక్రియను ప్రారంభించడం వల్ల చాలా సమయం పడుతుందని, ప్రభుత్వ ఖజానాకు

కోట్ల రూపాయల నష్టం వాటిల్లవచ్చును. కొత్తగా టెండర్ నోటీసు జారీ చేయాలని కోర్టు ఆదేశిస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఖజానాపై పడే ఆర్థిక భారం/చిక్కులు కోర్టు గుర్తుంచుకోవలసిన మార్గదర్శక అంశాలలో ఒకటిగా ఉండాలి. **రిజిస్ట్రేషన్ ప్లేట్స్ యొక్క అసోసియేషన్ వర్సెస్ భారత ప్రభుత్వం మరియు ఇతరులు,** (2005) 1 SCC 679 లో నివేదించబడిన ఈ కేసులో ఈ కోర్టు యొక్క త్రిసభ్య ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పు నుండి ఇది స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

53. ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ద్వారా కాంట్రాక్టు ఇవ్వడానికి సంబంధించిన చట్టాన్ని **ఎయిర్ ఇండియా లిమిటెడ్ వర్సెస్ కొచ్చిన్ ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్ పోర్ట్ లిమిటెడ్** కేసులో సమీక్షించారు, (2000) 2SCC 617 లో నివేదించబడింది మరియు ఒక ప్రైవేట్ పార్టీ లేదా ఒక రాష్ట్రం ద్వారా కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడం తప్పనిసరిగా ఒక వాణిజ్య లావాదేవీ అని నిర్ధారించబడింది. ఇది ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి దాని స్వంత పద్ధతిని ఎంచుకోవచ్చు మరియు టెండర్ షరతులు అటువంటి సడలింపును అనుమతిస్తే, నిజమైన కారణాల కోసం ఏదైనా సడలింపును ఇవ్వడానికి స్వేచ్ఛ ఉంది. రాష్ట్రం, దాని కార్పొరేషన్లు, సాధనాలు మరియు ఏజెన్సీలు సంబంధిత వారందరికీ న్యాయంగా ఉండటం ప్రజా కర్తవ్యం అని కూడా పేర్కొంది. నిర్ణయాలు తీసుకునే ప్రక్రియలో కొన్ని లోపాలు కనిపించినా, ఆర్టికల్ 226 కింద కోర్టు తన విచక్షణాధికారాలను చాలా జాగ్రత్తగా ఉపయోగించాలి మరియు దానిని కేవలం చట్టపరమైన అంశం నుండి రూపొందించడం కోసం కాకుండా ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం మాత్రమే ఉపయోగించాలి. తన జోక్యాన్ని కోరాలా వద్దా అని నిర్ణయించడానికి న్యాయస్థానం విస్తృత ప్రజా ప్రయోజనాలను ఎల్లప్పుడూ దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. అధిక ప్రజా ప్రయోజనాలకు జోక్యం అవసరమని నిర్ధారణకు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే, కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాలి.

54. (2007) 14 SCC 517 లో నివేదించిన జగదీష్ మండల్ వర్సెస్ ఒరిస్సా రాష్ట్రం మరియు ఇతరుల కేసులో ఈ కోర్టు గమనించినట్లుగా, టెండర్లకు లేదా కాంట్రాక్టుల ప్రదానానికి సంబంధించిన విషయాలలో న్యాయపరమైన పునర్విమర్శ అధికారాన్ని ఉపయోగించేటప్పుడు, టెండర్ల మూల్యాంకనాలు మరియు కాంట్రాక్టుల మంజూరు ముఖ్యమైన వాణిజ్య విధులని మరియు సమానత్వం మరియు సహజ న్యాయం యొక్క సిద్ధాంతాలు ఇటువంటి విషయాలలో దూరంగా ఉంటాయనే కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణాలను గుర్తుంచుకోవాలి. కాంట్రాక్టు ఇవ్వడానికి సంబంధించిన నిర్ణయం నిజాయితీగా ఉండి మరియు ప్రజాప్రయోజనాల కొరకు ఉండినట్లయితే, ఒక టెండరుదారుకు విధానపరమైన

అవకతవకలు లేదా మదింపులో లోపం లేదా పక్షపాతం చూపినప్పటికీ న్యాయస్థానాలు న్యాయ పునర్విమర్శ అధికారాలను ఉపయోగించి జోక్యం చేసుకోవు. ప్రజాప్రయోజనాలను పణంగా పెట్టి వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి లేదా ఒప్పంద వివాదాలను పరిష్కరించడానికి న్యాయ పునర్విమర్శ అధికారము ఉపయోగించబడదు.

13. పక్షాలు అభ్యర్థించిన వాస్తవాలు మరియు రికార్డులో ఉంచిన పత్రాలు టెండర్ ప్రక్రియను ప్రతివాది నెం.3 సరిగ్గా నిర్వహించలేదని మరియు పిటిషనుదారు నెం.1 కి కాంట్రాక్టును ఇవ్వడంలో తీవ్రమైన లోపాలు జరిగాయని ఆడిట్ అభ్యంతరం నుండి స్పష్టంగా వెల్లడించబడ్తున్నాయి. దానికి అనుగుణంగా ప్రతివాది నెం.3 చేసిన పొరపాట్లను సరిదిద్ది ప్రతివాది నెం.4-L1కు కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. షరతు 4.2.3(j) ను పాటించనందుకు ప్రతివాది నెం.4-L1 యొక్క టెండర్ తిరస్కరణ తప్పు అని తేలింది. పిటిషనుదారు నెం.1 కు కాంట్రాక్టు ఇవ్వడం మూడు కారణాలతో అక్రమమని తేలింది. పైన చర్చించినట్లుగా, ప్రతివాది నెం.4 యొక్క బిడ్ అనవసరంగా తిరస్కరించబడింది మరియు తరువాత, ప్రతివాది నెం.4 యొక్క ప్రాతినిధ్యంపై నిర్వహించిన విచారణలో సరిదిద్దబడింది. ఆడిట్ విచారణ సరికాదని, చట్టప్రకారం నిర్దేశించిన విధానానికి విరుద్ధమని పిటిషనర్ల వాదన కాదు. ఆడిట్ విచారణ/నివేదికను పిటిషనర్లు సవాలు చేయలేదు. పిటిషనుదారు నెం.1 టెండర్ ను రద్దు చేయడం ప్రజాప్రయోజనాల కోసం, ప్రజావిధానాన్ని సాధించడం కోసమేనన్న ప్రతివాది నెం.3 వాదనను ఖండించడానికి ఈ కోర్టు ముందు ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు.

14. సహజ న్యాయాన్ని పాటించడం అనేది సంపూర్ణ నియమం కాదన్నది చట్టం యొక్క స్థిరమైన సిద్ధాంతం. **A.K. క్రైపాక్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా** ((1969) 2 SCC 262) కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

> "20. ... ఒక నిర్దిష్ట కేసుకు ఏ నిర్దిష్ట సహజ న్యాయ నియమం వర్తించాలి అనేది ఆ కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులు, విచారణ జరిగే చట్టం యొక్క చట్రం మరియు ట్రిబ్యునల్ లేదా ఆ ప్రయోజనం కోసం నియమించబడిన వ్యక్తుల సంఘం ఏర్పాటుపై చాలావరకు ఆధారపడి ఉంటుంది. సహజ న్యాయం యొక్క కొన్ని సిద్ధాంతాలు ఉల్లంఘించబడ్డాయని కోర్టు ముందు ఫిర్యాదు చేసినప్పుడల్లా, ఆ కేసు వాస్తవాలపై న్యాయమైన నిర్ణయానికి ఆ నియమాన్ని పాటించడం అవసరమా అని కోర్టు నిర్ణయించాల్సి ఉంటుంది."

కేసులో టాటా మోటార్స్ లిమిటెడ్ కేసులో (పైన పేర్కొన్న) అనుసరించిన **జగదీష్ మండల్ వర్సెస్ ఒరిస్సా రాష్ట్రం**((2007) 14 SCC 517) సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

> "22. ...టెండర్లు లేదా కాంట్రాక్టుల కేటాయింపు విషయంలో న్యాయపునర్విమర్శ అధికారాన్ని ఉపయోగించినప్పుడు, కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. కాంట్రాక్ట్ అనేది ఒక వాణిజ్య లావాదేవీ. టెండర్లను మూల్యాంకనం చేయడం, కాంట్రాక్టులు ఇవ్వడం ప్రధానంగా వాణిజ్య విధులు. సమన్యాయం, సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాలు దూరంగా ఉంటాయి..."

15. కోర్టును ఆశ్రయించే పక్షం న్యాయంగా మరియు ఎలాంటి మచ్చ లేకుండా ఉండాలనే విషయాన్ని

పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. టెండర్ నిబంధనలకు విరుద్ధంగా కాంట్రాక్టు ఇచ్చిన పిటిషనుదారు నెం.1-L3 సహజ న్యాయ సిద్ధాంతాలను ఉల్లంఘించడాన్ని అనుమతించలేం. టెండర్ డాక్యుమెంట్ లోని 4.2.3 (j) షరతును ఉల్లంఘించి ప్రతివాది నెం.4-L1కు కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడానికి అనవసరంగా నిరాకరించారు. ఇదే విషయాన్ని సంబంధిత అధికారులు గమనించి సరిదిద్దారు. అందువల్ల విచారణను జారీ చేయడంలో ప్రతివాది అధికారుల చర్యను తప్పుపట్టలేము మరియు ఏ కోణంలోనూ చూడలేము, రిట్ పిటిషన్ కు అర్హతలు లేవు. టెండర్ దస్తావేజు యొక్క షరతు 4.2.3 (j) ను ఉల్లంఘించి ప్రతివాది నెం.4-L1 కు కాంట్రాక్టు ఇచ్చుటను అనవసరంగా తిరస్కరించారు. ఇదే విషయాన్ని సంబంధిత అధికారులు గమనించి సరిదిద్దారు. అందువల్ల ఆక్షేపిత చర్యలను జారీ చేయడంలో ప్రతివాది అధికారుల చర్యను తప్పుపట్టలేము మరియు ఏ కోణంలోనూ చూడలేము, రిట్ పిటిషనులో అర్హతలు లేవు.

తదనుగుణంగా, రిట్ పిటిషను కొట్టివేయబడినది. పెండింగులో ఉన్న వివిధ పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే, అవి మూసివేయబడినవి. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు లేదు.

రిట్ పిటిషను కొట్టివేయబడినది.

★★★★